

Vredeskrant 2007

De Vredeskant is een speciale uitgave van IKV Pax Christi ter gelegenheid van de vredesweek, 15 t/m 23 september 2007.

Special Vrede.Nu september 2007

Wat maakt dat wij denken dat wij nu de oplossing hebben?

Politieke oplossingen voor duurzame vrede gevraagd

Regering en parlement buigen zich dit najaar over de vraag of Nederlandse militairen langer in Afghanistan blijven en naar Darfur gaan. Het Vredesweekmotto **Vechten voor vrede** is zeer actueel. Maar voor wiens vrede vechten militairen in Afghanistan? Waarom waren er geen militairen in Darfur toen er op grote schaal vermoord en verkracht werd? En kan militair geweld duurzame vrede brengen?

Mensen hebben recht op een veilig en menswaardig bestaan. Regeringen dragen een belangrijke verantwoordelijkheid voor de

bescherming en het welzijn van hun burgers. Maar helaas kunnen of willen veel landen deze verantwoordelijkheid niet nakomen. In deze zogenoemde falende staten heerst chro-

menlevingen die verscheurd worden door geweld of herstellen van de vaak dramatische gevolgen van oorlog moeten kunnen rekenen op onze betrokkenheid.

Het werken aan vrede en gerechtigheid in gebroken samenlevingen is echter niet eenvoudig en zeker niet zonder risico's. Het geweld heeft vaak een epidemisch karakter en is vaak nauw verbonden met ordinaire criminaliteit. Bij langdurige conflicten ontwikkelt zich een corrupte oorlogseconomie. Er zijn altijd mensen die juist in oorlogsomstandigheden rijk worden en geen baat hebben bij vrede. Uitsluiting, uitbuiting en uitroeiing liggen steeds op de loer.

Vicieuze cirkel

Het doorbreken van deze vicieuze cirkel van geweld, onrecht en falend bestuur vergt een lange adem en een gemeenschappelijke inzet van regeringen en civiele samenlevingsorganisaties zoals IKV Pax Christi en de partnerorganisaties waarmee wij samenwerken. Het vergt engagement maar ook bescheidenheid. In complexe landen als Afghanistan en Soedan is de vrede immers niet zomaar maakbaar, laat staan van buitenaf op te leggen. Zonder steun van de lokale bevolking is er geen duurzame vrede mogelijk. Duurzame vrede is alleen mogelijk door diplomatiek vernuft, internationale samenwerking, ontwikkelingshulp en in uiterste nood en onder restrictieve voorwaarden ook door met militair geweld burgers te beschermen tegen genocide of grootschalige mensenrechtenschendingen.

Falende staten

Falende staten zijn er altijd geweest. Dat falende staten nu hoog op de politieke agenda staan heeft alles te maken met de internationale strijd tegen terrorisme. Falende staten zijn, zo stellen veel politici, een broeinest voor terrorisme. Helemaal ongelijk hebben zij niet. Gewelddadig extremisme vindt inderdaad een voedingsbodem in landen waar

Colofon

De Vredeskant 2007 is een uitgave van IKV Pax Christi, het samenwerkingsverband van IKV en Pax Christi. Het is een speciale uitgave van Vrede.Nu, (1e jaargang nummer 3). Vrede.Nu verschijnt vier keer per jaar voor donateurs van het Interkerkelijk Vredesberaad (IKV), leden van Pax Christi en andere geïnteresseerden in het vredeswerk van beide organisaties. Samenstelling: afdeling Communicatie en Campagnes IKV Pax Christi.

Met dank aan o.a. schrijf-schrijf Utrecht, Len Munnik (cartoons), Duo Decimo (puzzels). Opmaak en druk: Van der Weij BV, Hilversum Meer exemplaren van deze krant kunt u bestellen via www.vredesweek.nl

IKV Pax Christi,
Postbus 19318, 3501 DH Utrecht.
Bezoekadres:
Godebaldkwartier 74, 3511 DZ Utrecht.
Telefoon (030) 233 33 46
Fax (030) 236 81 99
Email: info@ikvpaxchristi.nl
Website: www.ikvpaxchristi.nl

nische onveiligheid. De overheid heeft het monopolie op geweld verloren, iedereen lijkt een wapen te hebben. De rechtsorde bestaat alleen op papier en van publieke dienstverlening is al lang geen sprake. Onrecht, gewapende bendes en criminelen bepalen de orde van de dag. Landen als Soedan, DR Congo, Irak en Afghanistan staan in de top tien van falende staten. Het is tragisch dat acht landen uit deze top tien in Afrika liggen.

Prioriteiten

Falende staten en hun burgers zijn lang aan hun lot overgelaten. Daar lijkt nu verandering in te komen. Minister voor ontwikkelingssamenwerking Bert Koenders wil juist prioriteit geven aan landen waar burgers en gemeenschappen door falend bestuur en gewapend geweld geen menswaardig bestaan hebben. Voor een vredesbeweging als IKV Pax Christi is dat een logische stap. Juist de sa-

IKV PAX CHRISTI

Programma Vredesweek 2007

OPENINGSMANIFESTATIE

Zaterdag 15 september. 13.30 – 18.00. Janskerk, Janskerkhof 26, Utrecht. Met een debat over vredesmissies; een workshop Koorzang van vredesliederen; vredesgedichten; en een liturgische afsluiting. Met medewerking van Bisschop van Luyn, Jan Pronk, Jacobine Geel en anderen. De winnaar van de NCRV-gedichtenwedstrijd wordt door schrijver en juryvoorzitter Mohammed Benzakour in het zonnetje gezet. Aanmelden kan nog.

JONGERENPROGRAMMA

Woensdag 19 september. Schiedam. Ontmoeting tussen jongeren uit diverse etnische groepen die aan de hand van de documentairefilm Ewa Matie! (Hallo Maat!) praten over identiteit, geloof en vrede. Samen gebruiken ze een iftar-maaltijd.

PLANET PEACE FESTIVAL

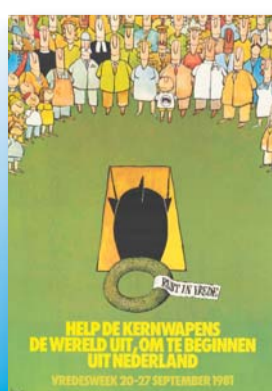
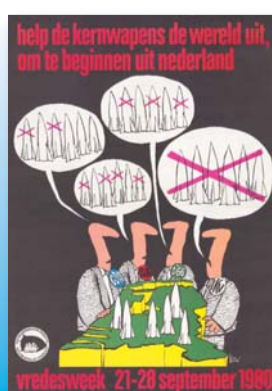
Vrijdag 21 september. 16.30 – 21.30. 't Hoogt, Hoogt 4 & de Neude, Utrecht. Vredestank met daarop poppen van wereldleiders laat het Utrechtse publiek de thematiek van vrede en oorlog beleven. Een bont gezelschap van politici, kunstenaars, musici en vredesactivisten gaat in debat met elkaar en sluit de dag af met een Peace Party.

Meer informatie en vele andere activiteiten: www.vredesweek.nl

mensen alle hoop op een menswaardig bestaan hebben verloren.

Tegen deze achtergrond kregen falende staten prioriteit. Niet omwille van de veiligheid van de burgers in de landen met falend bestuur maar omwille van de veiligheid van westerse landen. Deze nieuwe aandacht voor falende staten heeft ook iets gevaarlijks. De verleiding blijkt groot om met militaire middelen een einde te maken aan de chaos. Maar de

Vervolg op pagina 8

Honderd jaar vredeswerk

Meer mensen betrekken bij vredesvraagstukken. Dat is één van de belangrijkste uitdagingen voor de vredesorganisatie IKV Pax Christi. Sinds begin 2007 bundelen IKV en Pax Christi de krachten. Samen zijn zij nu de grootste vredesbeweging van Nederland.

Beide organisaties waren al gepokt en gemazeld op het gebied van vrede en verzoening in conflictgebieden wereldwijd. Met meer dan twintigduizend donateurs, leden en een grote achterban van kerken is het nieuwe samenwerkingsverband IKV Pax Christi nu een nog belangrijkere speler op het internationale vredesplatform. De medewerkers werken

samen met partnerorganisaties in meer dan twintig landen, verspreid over vier continenten.

Winst

De lat wordt hoog gelegd. 'Over enkele jaren willen we in tenminste drie regio's een voorhoederol vervullen op het gebied van poli-

Fundamenten voor de vrede

IKV en Pax Christi staan in 2007 samen voor honderd jaar ervaring met het werken in vrede en veiligheid.

De wieg van Pax Christi stond in Frankrijk in de nadagen van de Tweede Wereldoorlog. De Nederlandse loot aan deze internationale vredestak werd in 1948 opgericht. In de jaren negentig raakte Pax Christi meer en meer betrokken bij lokale vredesinitiatieven in conflictgebieden. Met een sterke nadruk op Afrika, Zuidoost-Europa, Latijns-Amerika en het Midden-Oosten. Pax Christi is onderdeel van de katholieke geloofsgemeenschap in Nederland. IKV zag het levenslicht in 1966. Doel was in opdracht van de Nederlandse kerken politieke crisis- en oorlogssituaties te bevorderen. De aangesloten kerken waren de Rooms-Katholieke Kerk die zich via Pax Christi liet vertegenwoordigen, de toenmalige Nederlandse Hervormde Kerk, de toenmalige Gereformeerde Kerken in Nederland, de Evangelisch-Lutherse Kerk, de Oud-Katholieke Kerk, de Remonstrantse Broederschap, de Doopsgezinde Broederschap, het Genootschap der Vrienden (Quakers) en de Evangelische Broedergemeente. In de jaren zeventig speelde IKV een toonaangevende rol in het mobiliseren van het verzet van de samenleving tegen nucleaire bewapening. In de jaren negentig ontwikkelde de organisatie vredesprogramma's in onder meer de Kaukasus, Kasjmir, de Molukken en de Balkan.

Belangeloze betrokkenheid

'De chronische onveiligheid, die het leven en de ontwikkelingskansen van miljoenen mensen bedreigt, is in veel gevallen het gevolg van 'nieuwe conflicten': intrastatelijke conflicten waarbij het bestaan van burgers doelbewust en straffeloos wordt bedreigd. Die onderstrepen de urgente noodzaak van een nieuwe denkwijze over veiligheid. Er is behoefte aan een nieuw paradigma waarbij de selectieve verontwaardiging van de internationale gemeenschap plaats maakt voor belangenloze betrokkenheid. Vertrekpunt in deze denkwijze is niet het recht op interventie vanwege een conflict, maar de verantwoordelijkheid voor de mensen die door het conflict worden getroffen om hen te beschermen; de 'responsibility to protect'. Met andere woorden; louter opkomen om hun belang plus waardigheid als mens te dienen en op deze wijze 'belangeloos' betrokken te zijn, niet uit eigenbelang.'

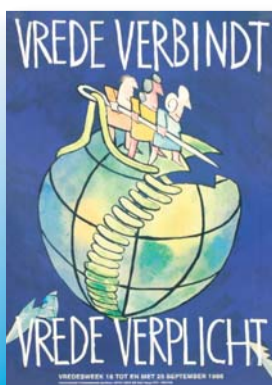
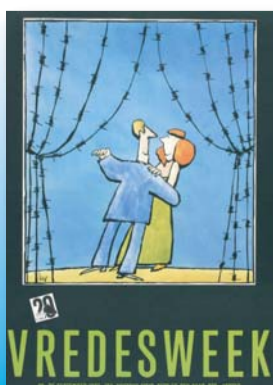

Bisschop van Luyn. President Pax Christi Nederland

tieke veranderingsprocessen die vrede en veiligheid als inzet hebben', zegt algemeen directeur Jan Grutters. 'Daarnaast willen we op het gebied van bepaalde thema's een positie hebben ingenomen die een referentiepunt vormt bij politieke debatten. Denk aan de rol van multinationals bij vrede en veiligheid. Of het belang van ontwapening. Grote winst zal verder zijn als we de betrokkenheid van mensen bij vredesvraagstukken weten te vergroten. Daarvoor gaan we onze achterban nog meer bij ons werk betrekken. Bijvoorbeeld via de Vredesweek, die we dit jaar voor de 41^e keer organiseren. Vrede is te belangrijk om alleen aan politici over te laten. Daarom hebben we ons ook altijd sterk gemaakt voor het concept van human security. Daarin staan vrede en veiligheid centraal vanuit het oogpunt van burgers.'

Identiteit

IKV Pax Christi ontleent haar legitimiteit en morele gezag voor een groot deel aan de achterban. Daarom is het van belang dat IKV en Pax Christi blijven bestaan. Het IKV-bestuur en de ledenraad van Pax Christi zullen de oecumenische en rooms-katholieke identiteit van het vredeswerk bewaken en de band met de deelnemende kerken, de donateurs en leden vitaal houden. Zij blijven het samenwerkingsverband IKV Pax Christi inspireren met visie op vredesvraagstukken. Jan Grutters: 'Het voortbestaan van IKV en Pax Christi is een garantie van de betrokkenheid van de achterban en een oriëntatie op de visie en identiteit die in dit gezamenlijk vredeswerk besloten liggen.'

Een gezin, twee meningen

Soldaat en activist met een missie

Mirjam Grandia is negen jaar actief als militair. Inmiddels heeft de 31-jarige het tot kapitein geschopt. Naast Bosnië staan ook missies naar Kabul en Uruzgan op haar palmares. Bram Grandia is pastor bij de IKON, voorzitter van de Theologische Werkgroep Kerk en Vrede én vredesactivist. Hij is het oneens met de inzet van Nederland in Afghanistan, maar blijft wel loyaal aan zijn dochter.

VECHTEN VOOR VREDE

'Uruzgan is geen opbouw- maar een vechtmis­sie, die ons destijds is opgedrongen. Terwijl na de aanslagen in New York ruimte was om te onderhandelen. De grootste Afghaanse bevolkingsgroep - de Pasjtoenen met veel Talibanleden - wilde Bin Laden bijvoorbeeld best uitleveren. Maar de roep om wraak in de VS was groter. Bovendien hebben Republi­keinen een heilig geloof in de kracht van hun leger. Wellicht kunnen ze de oorlog winnen, maar niet de vrede. Want steeds meer Afgha­nen zien de westerse troepen als bezetters.'

Bram Grandia

'De Navo-troepen zijn op uitnodiging van de regering in Kabul én met een VN-mandaat actief in Afghanistan; een heel andere insteek dan Irak. Ik denk nog steeds dat we veel voor dit land kunnen betekenen, al is het wel veel lastiger en minder dankbaar dan gedacht. We acteren eigenlijk in een oorlogsgebied met dagelijks bomaanslagen en terreur, zoals het opblazen van door ons gebouwde schooltjes. Toch zou ik weer teruggaan. Als militair ben ik bereid te vechten voor de veiligheid van anderen; een voorwaarde voor vrede.'

Mirjam Grandia

BOTSING DER BESCHAVINGEN

'Veel moslims zien Irak en Afghanistan als een botsing der beschavingen; de christelijke bezetters tegen moslims. Maar we moeten deze landen geen democratie volgens onze spelregels opdringen. Toch weet ik niet hoe het verder moet. Je kunt niet wegrennen; anders wordt het een chaos. Ook vredesactivisten moeten nadenken over oplossingen. Samen met de moslims, want het westen heeft echt niet als enige de wijsheid in pacht.'

Bram Grandia

'Het is allemaal voor niets geweest als we nu opgeven en stoppen met de militaire- en toegezegde ontwikkelingshulp. Anders blijft dit land steken in de Middeleeuwen en vrouwen behandelen als vee. Ik was overigens in staat contact met hen te leggen. En dan hoor je dat ook vrouwen respect en een eigen rol willen, in plaats van klappen van hun mannen, maar hun rechten wel op hun manier willen bevechten. Daar ben ik helemaal voor.'

Mirjam Grandia

Sjalom

'Sjalom; vrede met God. Die betekenis van vrede komt voor mij op de eerste plaats. Maar je kunt ook moeten vechten voor de vrede. Zoals onze militairen in Uruzgan. Zij strijden tegen onrecht en leugens. Ik zie dat in het perspectief van Jesaja 11. En ook in Romeinen 12 vind je die boodschap terug; het is een appèl om al je kracht te gebruiken om met alle mensen vrede te stichten en op te komen voor gerechtigheid en welzijn. Ik sta pal naast die jongens en meisjes en zeg: prachtig werk. Maar tegelijkertijd laat ik mijn 'oude' domineeshart spreken om ze over de vrede uit de Bijbel te vertellen. Want zonder God is vrede onmogelijk; daarvan ben ik in mijn diepste wezen overtuigd.'

Ds Gerrit de Fijter, preses (voorzitter) Protestantse Kerk Nederland

DE VERRE TOEKOMST

'Mirjam baalt van alle mensen die weten hoe het moet in Afghanistan. Maar ik vind dat je best kritiek mag hebben op de missie zonder er geweest te zijn en weet er ook veel van. Dit betekent wel, dat ik niet meer onbevange­nen naar Mirjam kan luisteren. En dat is lastig voor een vader-dochter-relatie. Toch kunnen we er nog steeds open en goed over praten. Uiteraard blijf ik ook altijd loyaal aan haar.'

Bram Grandia

'Kritiek mag best. Maar ik heb toch echt een ander wereldbeeld dan mijn vader. Soms denk ik wel eens dat mensen überhaupt niet in staat zijn tot vrede. Het blijft ook een utopie als de bestaande machtsverhoudingen in de wereld niet veranderen. Daarom moet ook de Derde Wereld een veel krachtiger stem krijgen. Zodat niet alleen de grote westerse mogendheden bepalen wat goed en fout is op deze planeet.'

Mirjam Grandia

Tijdens de opening van de Vredesweek 2007 treden vader en dochter Grandia samen op.

Darfur, leg dat maar eens uit

Wie vecht er nou tegen wie en waarom ook alweer? Genocide, etnische zuivering, massamoord? Wat is de oplossing en wie brengt die, als zelfs 'onze' VN-man Jan Pronk eruit wordt gebojnd? En wie vertelt het verhaal, als het voor hulpverleners te gevaarlijk wordt, laat staan voor journalisten. En dan nog – Afghanistan, Irak, 33 doden op een campus in Amerika – we hebben al zoveel aan ons hoofd.

Intussen eist vier jaar geweld in de Soedanese regio 200.000 levens, volgens voorzichtige schattingen. Minstens 2,5 miljoen mensen zijn op de vlucht.

Terwijl we elkaar hebben beloofd: 'Nie wieder' – al een halve eeuw vóór Rwanda en Srebrenica en tegelijk nog geen mensenlevens geleden. 'Nooit weer' zo'n massaslachting, nooit meer miljoenen mensen op de vlucht.

Maar ja, Darfur, leg dat maar eens uit. Dat is precies het doel van de actie Tot zover Darfur, komend najaar, met o.a. een breed maar geconcentreerd mediaoffensief, dat Darfur uit de schaduw van andere actualiteiten licht, met publiekstrekkingen en opvallende acties. Een journalistieke campagne die bericht, duidt en bewust maakt en die radio- en televisieredacties, nieuwe media en geschreven pers daartoe motiveert, steunt en waar mogelijk faciliteert. Toegankelijk voor een breed publiek. Maar ook met diepgang en aandacht

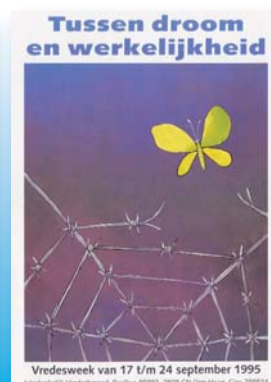
voor complexe achtergronden. Zo zal ook de politiek worden gevraagd dit land te beschermen met een goed toegeruste protectiemacht.

Hoe ingewikkeld en ver weg Darfur ook is, leg het maar eens uit aan de Nederlander. Dat deze doden en vluchtelingen geen statistieken zijn, maar mensen. Net als Irakezen, Afghanen, Amerikaanse studenten. Net als wij. Leg de journalistiek maar uit dat een dode in Darfur daarom net zo nieuwswaardig is als elk ander slachtoffer van oorlogsgeweld. En leg het vooral de politiek nog maar eens uit – dat een mensenleven in Darfur dus even kostbaar is als dat in Rwanda en Srebrenica, Afghanistan en Irak. Dat de druk op alle betrokken partijen en vooral op het regime in Khartoem daarom net zo zwaar moet zijn, als in conflicten waarbij wel een gezamenlijk strategisch of economisch eigenbelang in het geding is.

En bovenal: leg de Darfuri maar eens uit dat wij, de internationale gemeenschap, toekijken, of erger: wegkijken.

Tot zover Darfur is een initiatief van oa. Aart Zeeman (NCRV Netwerk), Jan Gruiters (IKV Pax Christi), Tineke Ceelen (St. Vluchteling), Liliane Ploumen (Cordaid), Bert Jan ter Braak (Telegraaf) en Harm Ede Botje (Vrij Nederland).

Werkveld IKV Pax Christi

Sterk maken voor vrede en verzoening

IKV Pax Christi is actief in ongeveer dertig landen, verspreid over vier continenten. Samen met lokale partners maakt de grootste vredesbeweging zich in deze conflictgebieden sterk voor vrede en verzoening. Daarbij werkt IKV Pax Christi met name aan de thema's:

- Veiligheid en ontwapening
- Economische dimensies van conflict
- Religie en conflict
- Democratisering en vredesopbouw
- Bescherming van burgers
- Terrorisme

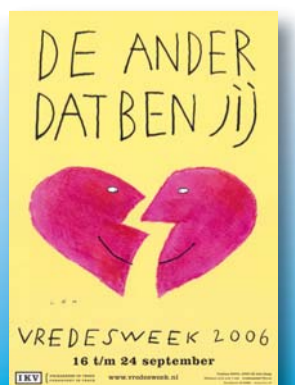
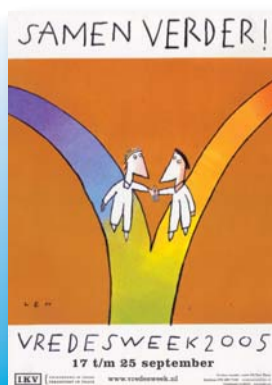
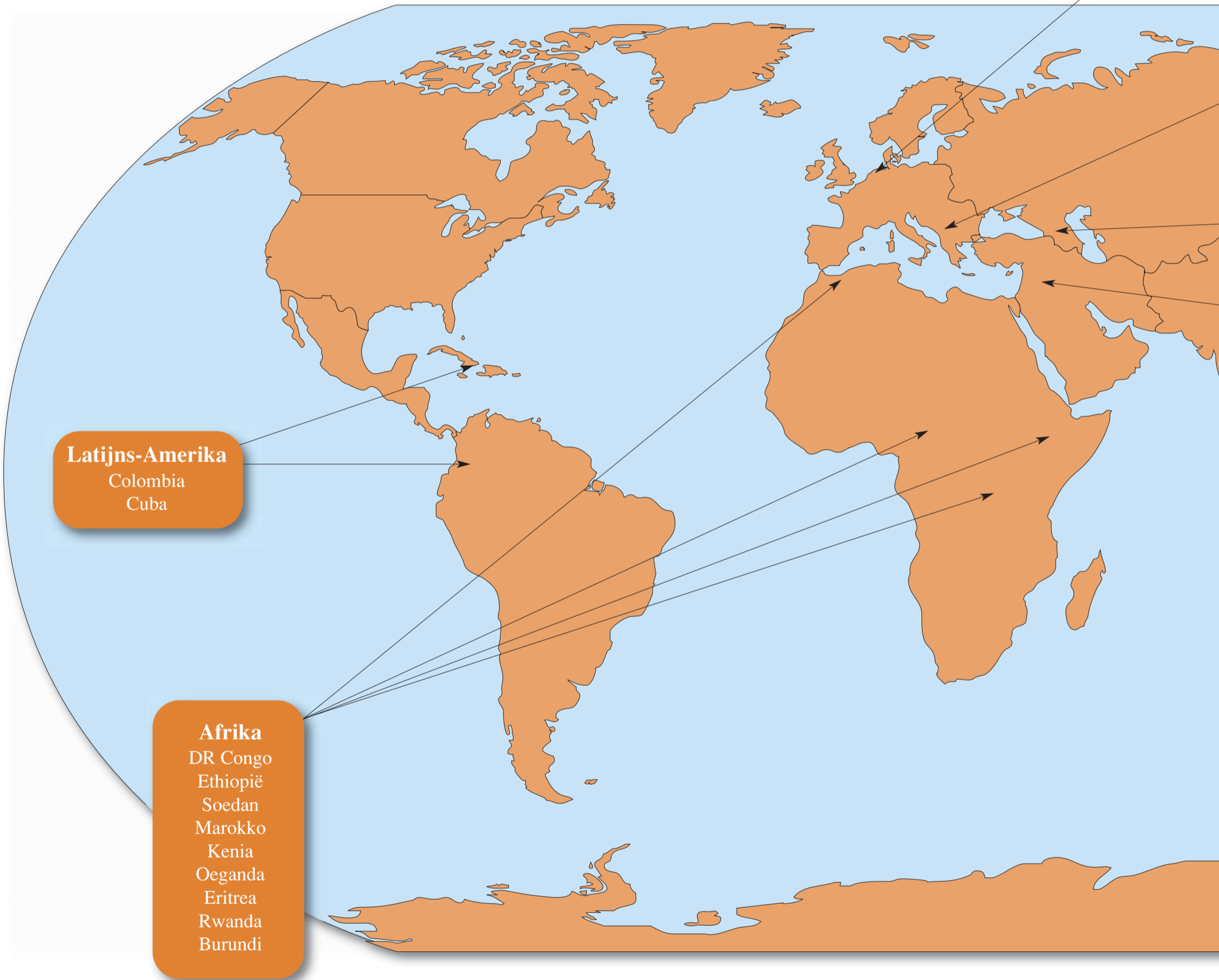
Zo voert IKV Pax Christi campagne om de informatiecensuur op Cuba te doorbreken. Bijvoorbeeld door de *bibliotecas independientes*, de onafhankelijke huiskamerbibliotheken op Cuba, te steunen. Hiervoor wil de organisatie zoveel mogelijk boeken inzamelen. In samenwerking met een aantal partners voert IKV Pax Christi daarnaast projecten uit op het gebied van samenwerking tussen de Albanese en Servische bevolking. De positie van de Servische minderheid uit de Servische enclaves en waarheidsvinding over de oorlog spelen hierbij een belangrijke rol.

En in Oeganda maakt IKV Pax Christi deel uit van het bemiddelingsteam dat moet zorgen voor een uiterst belangrijk vredesverdrag tussen de LRA-rebellen en de Oegandese regering.

Meer informatie over het werkveld en de thema's van IKV Pax Christi: www.ikvpaxchristi.nl

IKV PAX CHRISTI

Nederland

IKV Pax Christi houdt zich sinds 2006 ook bezig met de onrust tussen verschillende culturele en religieuze bevolkingsgroepen in Nederland.

Zuidoost-Europa

Servië en Montenegro
Kosovo
Macedonië
Bosnië-Herzegovina
Kroatië

Huis van de vrede

‘Het huis van de vrede rust op drie peilers: waarheid, gerechtigheid en vrijheid. Vrede is dus veel meer dan stabiliteit; een begrip dat in de politieke praktijk tegenwoordig zo vaak wordt gebruikt. Internationaal is vrede alleen mogelijk door gestaag te werken aan het versterken van het internationaal recht, het intensiveren van internationale samenwerking en het bevorderen van ontwapening. IKV Pax Christi zal zich hiervoor blijven inspannen. In conflictgebieden ver weg, maar ook in eigen samenleving. We doen dat in samenwerking met heel veel mensen die geloven dat vrede mogelijk is. Vrede lijkt soms een onbereikbaar ideaal, maar het is al begonnen.’

Jan Grutters, directeur IKV Pax Christi

Kaukasus

Georgië
Rondom Nagorno Karabach
Armenië
Azerbeidzjan
Tsjetsjenië

Veelkleurige diamant

‘Een diamant met meerdere kleuren in het licht van bijvoorbeeld waarheidsvinding, gerechtigheid, naastenliefde en hoe we met elkaar omgaan in de publieke ruimte. Dat is vrede; een klimaat waarin mensen veilig en zonder angst of bedreigingen kunnen leven. Het respecteren van de mensenrechten geldt daarbij als absolute voorwaarde. Internationaal gezien vraagt dat om de nodige politieke inzet. Maar ieder mens kan ook zelf aan de slag om daaraan invulling te geven. Door niet het eigen gelijk als enige waarheid te beschouwen, maar ook open te staan voor de mening van anderen. Ook dat is een weg naar vrede.’

Marijke van Grafhorst, voorzitter IKV

Midden-Oosten

Libanon
Syrië
Palestijnse Gebieden
Irak
Israël
Jordanië
Iran

Oorlogswetten van Mozes

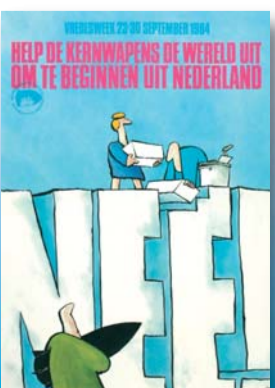
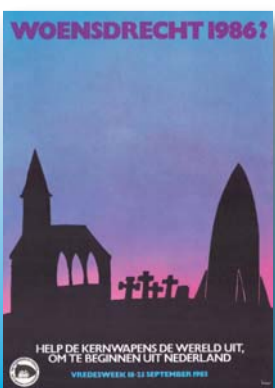
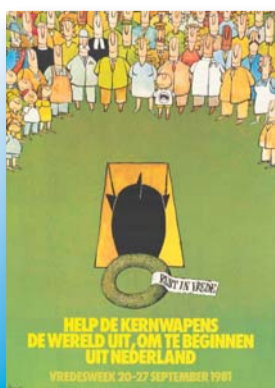
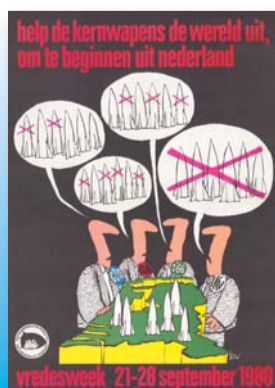
‘Vergevingsgezindheid als menselijke conditie. Plus investeren in een rechtvaardige internationale rechtsorde en bijbehorende instituties als politieke noodzaak. Dat maakt mondiale vrede mogelijk, al is die situatie nog ver weg. Toch moeten we ons er altijd voor inzetten. Momenteel proberen we, ook in Afghanistan, een veiligere leefomgeving te creëren voor de bevolking. Daarbij moet, naast wederopbouw, soms ook worden gevochten. Je kunt het vergelijken met de oorlogswetten van Mozes. Als een stad wordt belegerd, mag je hout gebruiken en bomen omhakken; behalve fruitbomen. Het is de fundamentele notie dat het leven daarna moet doorgaan. We moeten met elkaar verder.’

Eimert van Middelkoop, Minister van Defensie

Azië

Indonesië (Molukken)
Kasjmir

Projectgroep Vredesweek, bijvoorbeeld in Breda

Dansen, zingen en praten over voetballen

De vredesweek krijgt in tientallen plaatsen in ons land vorm. Zo ook in Breda.

In de wijk Breda-noord wonen veel mensen met verschillende culturele achtergronden. De parochie Breda-noord en de Migrantenraad brengen deze groepen met elkaar in contact via de Projectgroep Vredesweek. Zij werken hiervoor samen met basis- en middelbare scholen, de organisatie voor sociaal-cultureel werk Vertizontaal en de ouderbonden KBO en PCOB. Dit jaar wil de Projectgroep een gesprek op gang brengen tussen drie rivaliserende voetbalclubs in de wijk. Ook krijgt de culturele avond wegens groot succes een vervolg.

Voetbalclubs: spelen zonder strijd

Het idee om een gesprek te initiëren tussen de voetbalclubs ontstond nadat afgelopen seizoen een wedstrijd in de nacompetitie volledig uit de hand liep. Ook het publiek raakte slaags. De scheidsrechter moest de

wedstrijd uiteindelijk staken. Later zijn beide verenigingen uit de nacompetitie gezet. De Projectgroep Vredesweek wil met hen en een derde club nadenken over hoe het leidinggevend kader, het bestuur, de trainers en de jeugdleiders omgaan

met spelverruwing, discriminatie en wederzijdse vooroordelen.

Inmiddels is gesproken met een bestuurslid van één van de voetbalverenigingen. Hij is tevens voorzitter van de Stichting Marokkaanse jongeren. Ook de twee andere betrokken clubs zijn uitgenodigd voor een voorbespreking. Doel is hen warm te maken voor betrokkenheid bij een avond tijdens de Vredesweek. Tijdens deze bijeenkomst komen ook rol en taak van de KNVB ter sprake. Vraag is daarbij in hoeverre de afdeling West-Brabant van de voetbalbond beleid heeft op het gebied van de gespreksonderwerpen en actief is in bijvoorbeeld kadertraining.

Interessant detail: de drie verenigingen spelen komend seizoen in dezelfde klasse van de KNVB (klasse 5).

Culturele avond: wegens succes herhaald

In Breda-Noord wordt de tijdens de Vredesweek een activiteit voortgezet die vorig jaar een groot succes was: de culturele avond. Op het programma staan onder meer een smartlappenkoor, Balinese danseres, Indonesische kindergroep, Surinaamse muziekgroep en een Marokkaanse percussiegroep.

Voor meer plaatselijke initiatieven zie: www.vredesweek.nl

Creativiteit, inspiratie en goede ervaringen. Het zijn ingrediënten waarmee velen hun lokale Vredesweek vorm geven. Wie uit is op nieuwe ideeën, vindt op www.vredesweek.nl een aantal werkvormen met uitgebreide instructie. Deze zijn speciaal ontwikkeld rondom het thema van deze vredesweek. Werkvormen zijn letterlijk vormen die u zelf inhoud kunt geven. We dragen mogelijkheden aan, maar u kunt ze op maat aanpassen aan uw situatie.

Peace and Sports programma: Trainen voor vrede

Voeten spreken voor vrede

'Yo man. Mooi schot.' De jonge veehoeder geeft een 'high five' aan zijn tegenstander. Enkele maanden geleden schoten ze nog met scherp op elkaar. Maar nu hebben de oude

vijanden hun kalashnikovs ingeruild voor een paar voetbalschoenen en laten ze hun voeten spreken. Van een afstandje kijkt de trainer van 'Peace and Sports' glimlachend toe. Het

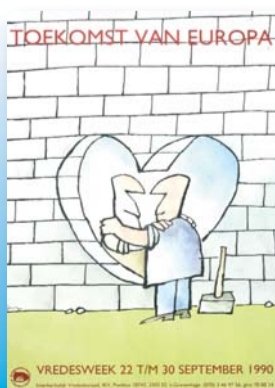
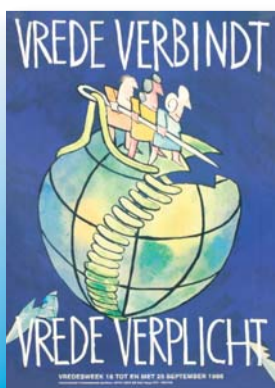
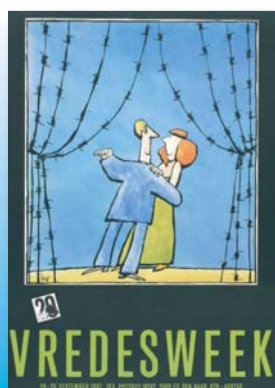
programma van IKV Pax Christi, de Nederlandse Katholieke Sportfederatie en enkele lokale ngo's uit de Hoorn van Afrika werpt de eerste vruchten af. Het programma gebruikt

sport als bindmiddel om rivaliserende groepen in de Hoorn van Afrika bij elkaar te brengen en vijandschap plus geweld te doorbreken. Het gaat daarbij vooral om jonge krijgers van de diverse nomadenvolkeren in deze uitgestrekte regio; zoals de Topasa uit Soedan, de Jie uit Oeganda en de Turkana uit Kenia. 'Peace and Sports' wil vooral de huidige cultuur van terreur tackelen door de groepen bij elkaar te brengen en sportieve alternatieven aan te bieden, zoals voetbal, atletiek en volleybal. Onder begeleiding van lokale trainers, die daarvoor hulp en ondersteuning kregen van professionals van de Nederlandse Katholieke Sportbond. Naast al het sportieve geweld is er ook volop aandacht voor conflicthantering- en oplossing. Daarvoor tekenen plaatselijke zogenaamde vredesfacilitatoren, die ook een opleiding hebben gevolgd. Op die manier kan worden gewerkt aan een noodzakelijke gedragsverandering, zodat de kans op vrede en verzoening groeit.

Meer info: www.peaceandsports.org

Wilde Ganzen actie

Deze Vredesweek vliegen de Wilde Ganzen voor het programma 'Peace and Sports'. Plaatselijke groepen kunnen hun eigen fondswervingsacties en collectes organiseren en de opbrengst overmaken op giro 40.000 t.n.v. de Wilde Ganzen Hilversum. Wilde Ganzen verdubbelt dan de opbrengst. Tips voor plaatselijke fondswerving treft u aan op www.wildeganzen.nl of krijgt u via: (035) 625 10 30

Vredesactivist

Als ik in Kosovo ben, dan lijkt het bijna makkelijk: vechten voor vrede. Dat wil zeggen: ik weet wat ik moet doen. Ik zie daar twee groepen mensen die niet met elkaar omgaan. Die probeer ik met elkaar in contact te brengen. Ik zoek hun gemeenschappelijke interesses, zodat ze een reden hebben om elkaar op te zoeken. Zo zet ik een project op.

Wie dit werk doet, wordt een vredesactivist genoemd. Zo voel ik me ook. En als een echte vredesactivist doe ik mijn werk ook na vijven, in het weekend en zelfs als ik moe ben of geen zin heb. Want bij een echte activist komt het werk van binnenuit en wordt het doel nooit uit het oog verloren.

Dat betekent dat ik ook moet 'vechten' in Nederland. En dat is moeilijker. Hoe doe ik dat als ik in tram 12 zit en van Hollands Spoor naar huis reis, met alleen maar 'nieuwe Nederlanders' om me heen? Of als ik m'n roti koop bij de Surinamer op de hoek? Ik kan aardig zijn en vaker naar de Turk gaan dan naar Albert Heijn. Misschien kan ik expres naast een gekleurd iemand gaan zitten als ik een plekje zoek in lijn 12. Maar dat is voor mij geen echt contact. Als ik zulke initiatieven als projectleider moest beoordelen, zouden ze een dikke nul scoren op zowel output en outcome als impact. En duurzaam zijn ze al helemaal niet.

Kan iemand misschien een project voor mij opzetten? Mijn interesses zijn sporten, uitgaan en praten over vrede.

Eva Oosterwegel
Programmaleider Kosovo en Macedonië

Puzzelen voor Vrede

Breek uw brein en stuur de oplossing van één of beide puzzels voor 1 oktober naar info@ikvpaxchristi.nl. Vermeld naast uw naam ook leeftijd en postadres. Winnaars loten mee voor een I-pod. Per puzzel wordt er één uitgereikt. Verder worden 10 vredesverrassingspakketten verdeeld. De uitslag en de prijswinnaars staan begin oktober op www.vredesweek.nl

Vredeslogica

Er zijn veel landen met ernstige conflicten. Daarom wordt een kleine internationale conferentie gehouden, om te zoeken naar oplossingen voor vrede. De vijf deelnemers zitten naast elkaar. Ieder heeft een andere nationaliteit. En elke persoon is herkenbaar aan de eigen kenmerkende kleding.

Als het gaat over vrede of conflict, dan heeft iedere deelnemer een probleem, een belang en een doel dat hij of zij graag wil bereiken. Niemand heeft hetzelfde probleem, hetzelfde belang of hetzelfde vredesdoel.

De puzzelvraag is: wie heeft als vredesdoel 'gerechtigheid'?

1. De Nederlandse draagt een mantelpak.
2. Het vredesdoel van de Indiase is 'in gesprek gaan'.
3. Het probleem van de Iraniër is dat hij invloed kan verliezen.
4. De man met de kolah zit links van de vrouw in de sari.
5. Het probleem van de man met de kolah is de binnenlandse strijd.
6. De vrouw die terreurbestrijding als belang heeft, heeft 'ontwapening' als vredesdoel.
7. Het belang van de man die een sjalwar kameez draagt, is grensveiligheid.
8. Degene die in het midden zit, heeft als probleem dat zij niet aan de wederopbouw kan beginnen.
9. De Pakistaan zit links.
10. De man die een bondgenootschap met de taliban als belang heeft, zit naast de man die 'vertrouwen' als vredesdoel heeft.
11. De man die 'respect' als vredesdoel heeft, zit naast man die grensveiligheid als belang heeft.
12. De vrouw die als belang stabiliteit in de regio heeft, heeft een probleem met de uitbreiding van de macht van Pakistan.
13. Het belang van de Afghaan is de bescherming van de burgers.
14. De Pakistaan zit naast de man in de qaba.
15. De man die een bondgenootschap met de taliban als belang heeft, zit naast iemand die het probleem heeft dat hij alle partijen te vriend wil houden.

Vredeszoeker

In de puzzel zitten twintig woorden die op de één of andere manier met vrede te maken hebben. Welke zijn het? Zoek ze op in de woordzoeker en streep de vakjes van de letters door. Welke letters blijven over? Maak er het laatste vredeswoord van. Iedere letter mag u maar één keer gebruiken. De letters van de woorden staan boven, onder of naast elkaar; dus niet schuin.

Als steuntje in de rug, hieronder de 20 vredeswoorden:

matie – respect – gerechtigheid – tolerantie – solidariteit – dialoog – vriendschap – peace – salamaleikum – sjalom – shanti – waardigheid – verzoening – waarheid – vertrouwen – verantwoordelijkheid – veiligheid – ontwapening – bescherming – conflictpreventie

Het woord vredesweek kan er dus zo uitzien ... of zo ...

e	d	
w	s	e
e	v	r
e	k	

w	e	
s	e	
e	k	v
d	e	r

of zo ...

e	r
d	v
e	s
e	w
e	k

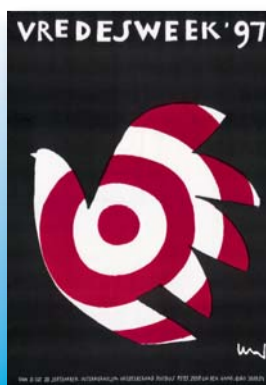
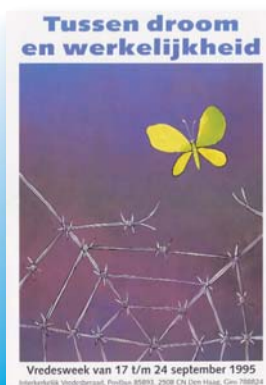
of zo ...

r	e	
v	d	e
		s
		w
k	e	e

maar niet zo!

v		
r	e	
e	d	k
s	w	e
		e

v	t	r	e	i	l	h	e	i	d	d	r	g	n	I
e	r	o	v	n	i	g	d	i	l	e	o	o	r	m
e	v	u	w	e	g	e	r	e	ij	n	t	w	e	h
c	a	e	i	t	h	c	e	h	k	a	r	e	s	c
f	n	p	g	e	i	t	r	e	s	v	e	b	p	a
l	o	c	h	e	m	a	t	e	p	v	r	i	e	h
i	a	j	r	i	d	l	o	c	t	o	o	e	n	c
c	l	s	i	r	a	e	r	a	a	l	g	w	d	s
t	o	m	t	i	d	d	t	n	i	r	a	a	g	e
p	r	s	e	l	o	s	i	e	d	d	I	k	n	i
v	e	t	i	t	n	o	s	a	l	m	g	h	e	n
e	n	e	a	w	r	h	a	m	a	u	I	d	i	e
g	t	i	p	a	a	e	l	e	i	k	t	v	e	o
n	i	n	e	w	u	i	d	s	h	a	n	s	r	z

Verzen voor Vrede

In regio's die gebukt gaan onder conflicten of onrust, zijn ook altijd mensen die tegengaliden laten horen. Zij proberen kennis en bewustzijn in binnen- en buitenland te stimuleren om positieve veranderingen teweeg te brengen. Daarvoor moeten zij op de één of andere manier hun stem laten horen. Soms met gevaar voor eigen leven. Toch hebben juist deze mensen – schrijvers, maatschappelijke organisaties, oppositiepartijleden en andere vredesvechters – een belangrijke rol in de ontwikkeling van gerechtigheid en vrede.

Tijdens de Vredesweek laten zij hun stem horen op de gedichtenmiddag 'Verzen voor vrede'. Deze is op zaterdag 15 september onderdeel van de vredeswerkdag, de opening van de Vredesweek 2007. Acht gedichten van dichters uit verschillende landen waar een conflict heerst, worden voorgedragen. Deze dichters komen onder andere uit Cuba, de Molukken, Irak en Soedan. Ze schrijven over hun oorlogservaringen, komen op voor de mensenrechten, en zijn er vooral om een ander geluid te laten horen dan het politieke. Namelijk het geluid van gewone mensen.

AMIGOS

A mis amigos pintores de la floresta, de rinocerontes, manzanas y hormigas.

A los vástagos del beduino que cruzó y venció al desierto.

Al que pasa cada día entre las rejas y me conforta con sus bienaventuranzas.

A mis amigos, a esos y otros desconocidos amigos, a todos mis amigos.

Y a mis enemigos: 'Dios los ama. Yo también'

Aan mijn vrienden

Aan mijn vrienden, schilders van het bos, van neushoorns, appels en mieren.

Aan degene die vier doden huilde en nog pijn overliet voor mij.

Aan de nazaten van de bedoeien die de woestijn heeft overwonnen en doorkruist.

Aan degene die elke dag tussen de tralies verblijft en mij opbeurt met zijn vrolijke omzwervingen.

Aan mijn vrienden, aan deze en gene onbekende vrienden, aan al mijn vrienden.

En aan mijn vijanden: 'God houdt van jullie. Ik ook'

Regis Iglesias Ramirez

Regis Iglesias Ramírez (1969) is dichter in Cuba. Hij komt uit Havana, maar is veroordeeld tot 18 jaar celstraf die hij uitzit in Ariza. Ramirez is aangesloten bij de Cristian Liberation Movement, een organisatie werkzaam voor vrijheid en politieke veranderingen in Cuba die bestaat uit dissidenten. In september 2003 werd hij samen met andere gewetensgevangenen bedreigd met het ontzeggen van partner- en familiebezoek als zij door zouden gaan met het bestuderen van de Bijbel in hun cellen.

Blijf op de hoogte!

Blijf op de hoogte van het werk van vredesbeweging IKV Pax Christi. Neem een gratis abonnement op de kwartaaluitgave Vrede.Nu. Daarnaast kunt u maandelijks de gratis digitale nieuwsbrief Frontline ontvangen. Het enige dat u hoeft te doen is een mailtje te sturen aan info@ikvpaxchristi.nl Als u liever belt of schrijft, dat kan ook (030) 233 33 46, Postbus 19318, 3501 DH Utrecht.

Heeft u een bijzonder herinnering aan een bepaald affiche, een bijzondere Vredesweek of een van de thema's van de vredesweken? Schrijf taal ons. De mooiste reacties nemen we op in de volgende uitgave van Vrede.Nu, het kwartaalblad van IKV Pax Christi. Voor de geplaatste inzendingen is er een boekenbon en een 'vredespakket'. Stuur uw reactie naar info@ikvpaxchristi.nl t.a.v redactie Vrede.Nu.

Speciaal voor de Vredesweek 2007 zijn 'Vechten voor vrede'-stickers gemaakt. Ook is er het liturgiemagazine Vrede.vieren, met suggesties voor kerkelijke vieringen een dvd, gedichten op kaarten en posters en nog meer. Meer informatie of bestellen? Ga naar www.vredesweek.nl

Vervolg van pagina 1

praktijk in Irak en Afghanistan leert dat militair geweld geen politieke oplossing brengt. In Irak dreigt een burgeroorlog die eigenlijk al is begonnen. En in Afghanistan groeien twijfels over de ISAF-missie. Er zijn te weinig militairen om de bevolking te beschermen. De opiumeconomie ondergraaft inspanningen voor goed bestuur. De opstandelingen kunnen rekenen op steun uit Pakistan. De VN is niet in staat een leidende rol te spelen in wederopbouw. Het aantal slachtoffers onder de Afghaanse burgers stijgt terwijl de veiligheid afneemt.

Voor wiens veiligheid vechten wij in Afghanistan? En kunnen wij met militaire middelen een politieke oplossing in Afghanistan forceren? Vechten voor vrede vergt juist nu politieke en diplomatieke initiatieven. Praten met gematigde Taliban is lastig maar onvermijdelijk. Zonder drastische koerswijziging dreigt het vechten voor vrede in Afghanistan uit te lopen op een mislukking. De politiek is nu aan zet.

Laatste redmiddel

Vechten voor vrede met militair geweld is als laatste redmiddel en onder strikte voorwaarden te rechtvaardigen. Er moet tenminste

sprake zijn van een oprechte intentie. In Afghanistan is juist rond deze intentie onduidelijk ontstaan. Gaat het om de bescherming van Afghaanse burgers of vooral om de bescherming van westerse politieke belangen? Eigen belang kan helpen bij het realiseren van de veiligheid en wederopbouw in Afghanistan, maar de rechtvaardiging van de missie moet gebaseerd zijn op humanitaire motieven, op de menselijke waardigheid van de bevolking. Dat geldt voor de ISAF-missie in Afghanistan en mogelijk straks ook voor de een missie in Darfur.

Daarom is het steeds van belang ons af te vragen over wiens vrede het gaat? Het antwoord op die vraag moet doorslaggevend zijn bij de bepaling van politieke prioriteiten en bij de keuze van middelen die regeringen inzetten. De ontwikkelingen in Afghanistan en Irak relativiseren de mogelijkheden van militair geweld. Het moorden en verkrachten in Darfur onderstreept de noodzaak van bescherming van de bevolking door een militaire protectiemacht van de VN en de Afrikaanse Unie met een robuust beschermingsmandaat. Maar in al deze falende staten geldt dat alleen een politieke oplossing kan zorgen voor duurzame vrede.

Interculturele docu-dvd 'Ewa Matie!'

'Ze noemen het wederopbouw, maar ik noem het oorlog'

Wanneer mensen elkaar leren kennen, krijgen vooroordelen minder ruimte. Dan zijn mensen geen anonieme 'kaaskoppen' of 'kutmarokkanen' meer voor elkaar. Op de dvd 'Ewa Matie!' (Hallo Maat!) gaan Safoan (23), Milou (22), Lennart (19), Anouk (21) en Arian (22) met elkaar in gesprek. De jongeren praten over hun leven en wat ze belangrijk vinden.

de moskee, maar ook op school. Op het interactieve forum www.ewamatie.ikvpaxchristi.nl kunnen jongeren bovendien hun mening kwijt en kijken wat anderen daar van vinden.

De dvd is te bestellen via bestellen@ikvpaxchristi.nl. Meer informatie via: info@ikvpaxchristi.nl of (030) 233 33 46.

'Nederland is oorlog aan het voeren in Afghanistan en Irak. Ze noemen het wederopbouw, maar ik noem het oorlog. In de ban van vrede voer ik oorlog, omdat ik wil dat iedereen in vrede leeft. Oorlog voeren om de wereld beter te maken. Hoe dat precies kan, weet ik ook niet.'

Bij de dvd 'Ewa Matie!' (20 minuten) zitten tips voor jeugd- en jongerenwerkers. Zo kunnen zij met jongeren tussen de 14 en 20 jaar en het materiaal aan de slag. In de kerk, met

Peace with Justice

'Vrede is meer dan geen oorlog. Het draait om een positieve wisselwerking tussen mensen onderling waarin iedereen tot volle ontplooiing kan komen. Maar vrede is ook gerechtigheid. Dat kwam in 1989 duidelijk naar voren tijdens de eerste Europese Oecumenische Assemblee in Basel. Een conferentie van Europese katholieke, protestantse en orthodoxe kerken die net voor de val van de Muur het thema 'Peace with Justice' droeg. Dat label is nog steeds actueel en moet ook door organisaties als de VN en EU worden uitgedragen. Al pleit ik wel voor een veel grotere rol van beide clubs.'

Ds Karel Blei, voorzitter Raad van Toezicht IKV Pax Christi

